

DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valentina Clevadî
Iulia Sîrcu, Galina Stratulat,
Dumitru Mardari, Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de către Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Telemob-Com” privind încasarea remunerației de autor,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 10 martie 2016,

CONSTATĂ :

La 25.08.2014, AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” (ANPCI) a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Telemob Com” cu privire la încasarea remunerației de autor.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 21.10.2011, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală în conformitate cu prevederile art. 48 a Legii privind drepturile de autor și conexe nr. 139 din 02.07.2010 a avizat AO „ANPCI” cu drept de a activa în calitate de organizație de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și conexe ale autorilor interpreților, producătorilor de fonograme și organizațiilor de difuziune. La 12.01.2012, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a emis decizia cu nr. 1/57 privind avizarea AO „ANPCI” în calitate de gestiune colectivă pentru următoarele categorii de drepturi de autor și conexe și pentru categorii de titulari autori, interpreți, producători, organizații de difuziune, care a fost publicată în Monitorul Oficial al RM din 20.01.2012.

Menționează reclamantul că, AGEPI a avizat ANPCI în calitate de organizație de gestiune colectivă pentru toate categoriile de drepturi de autor și conexe existente și pentru toate genurile de activitate care presupun utilizarea lor.

Ținând cont de faptul că, activitatea în calitate de organizație de gestiune colectivă presupune eliberarea de licențe din numele titularilor de drepturi de autor și conexe și încasare remunerației de autor, reclamantul a notificat pârâtul despre necesitatea primirii licenței din numele titularilor de drepturi, prejudiciind astfel drepturile și interesele legale ale acestora, totodată pârâtul cauzează prejudicii și creează impedimente în activitatea legală a AO „ANPCI”.

Consideră reclamantul că pentru toate încălcările drepturilor de autor și conexe, trebuie să fie restabilite drepturile încălcate, să fie încasate remunerația echitabilă și dobânda de întârziere și să fie reparat prejudiciul moral.

Reclamantul solicită încasarea în mod forțat de la pârât 5,6% din toate sumele încasate de pârât, cu titlu de remunerație echitabilă pentru utilizarea drepturilor de autor și conexe în perioada 20.01.2012 – 11.04.2014 în temeiul art. 63 alin. (2), lit. b), a încasa cu titlu de prejudiciu moral conform art. 64 alin. (2) lit. c) Legea nr. 139 din 02.07.2010 a sumei de 50 000 lei.

La 30.04.2015, reclamantul a depus cerere de concretizare a cererii de chemare în judecată prin care solicită schimbarea perioadei de 20.01.2012 - 11.04.2014 pentru achitarea remunerației în urma valorificării ilegale a drepturilor de autor și drepturilor conexe, cu perioada 20.01.2012 - 31.12.2014.

Astfel, în total prejudicial cauzat de către „Telemob-Com” SRL, constituie suma de 450.000 lei, care solicită să fie încasată de la pârât în beneficiul reclamantului, după cum urmează:

- în urma retransmiterii de către pârât a operelor protejate de dreptul de autor și drepturi și drepturi conexe, remunerația echitabilă constituie suma de 150.000 lei;
- în urma valorificării ilegale a drepturilor de autor și drepturilor conexe compensația constituie 150.000 lei;
- prejudicial moral cauzat, constituie suma de 150.000 lei (f.d. 35-37).

La 30.04.2015, reclamantul a depus cererea privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul pârâtului în sumă de 5.750 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Briceni din 30.04.2015 cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial. S-a încasat din contul SRL „Telemob Com” în beneficiul AO „ANPCI” remunerația echitabilă pentru utilizarea drepturilor de autor și conexe în perioada 20.01.2012 - 31.12.2014 în sumă de 150.000 (una sută cincizeci mii) lei. S-a încasat din contul SRL „Telemob Com” în beneficiul AO „ANPCI” compensația pentru fiecare drept încălcat pentru perioada 20.01.2012 - 31.12.2014 în sumă de 150 000 lei. S-a încasat de la SRL „Telemob Com” în beneficiul AO „ANPCI” prejudiciul moral pentru perioada 20.01.2012 - 31.12.2014 în sumă de 150 000 lei. S-a încasat din contul SRL „Telemob Com” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 13 500 lei. S-a încasat din contul SRL „Telemob Com” în beneficiul AO „ANPCI” cheltuielile de judecată în sumă de 3020 lei.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond s-a bazat pe cercetarea completă, a tuturor probelor prezente și a constatat că, cerințele invocate în acțiune se încadrează în prevederile legii.

La 22.05.2015, SRL „Telemob Com” a declarat apel solicitând admiterea apelului casarea hotărârii Judecătoriai Briceni din 30.04.2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

În motivarea apelului a indicat că, prima instanță la adoptarea hotărârii nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, concluziile expuse în hotărîre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, cât și au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept procedural.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 10 martie 2016 s-a admis apelul declarat de SRL „Telemob-Com”. S-a casat hotărârea Judecătoriai Briceni din 30 aprilie 2015 și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de AO „ANPCI” împotriva SRL „Telemob-Com” privind încasarea remunerației de autor.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului, argumentele formulate în cererea de apel sunt întemeiate.

Totodată, instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat o apreciere eronată probelor administrate, menționând că AO „ANPCI” nu a demonstrat circumstanțele de fapt pe care și-a întemeiat pretențiile și nici probe în susținerea lor.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, AO „ANPCI” a înaintat cerere de recurs prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 10.03.2016 cu menținerea hotărârii Judecătoriai Briceni din 30.04.2015.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat că instanța de apel nu a aplicat normelor de drept material și procedural pertinente cauzei, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul declarat de AO „ANPCI” a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificând, în limitele invocate în recurs, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie admis, pornind de la următoarele.

Conform art. 445 alin (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să-l admită și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la adoptarea deciziei contestate, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii în fond, situație ce impune rejudecarea cauzei, or, din acest motiv, instanța de recurs este în imposibilitate de a se expune privitor la corectitudinea aplicării normelor de drept material, atunci când fondul a fost cercetat superficial.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță, precum și verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul constată că, reclamantul AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” (ANPCI) a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Telemob Com” cu privire la încasarea remunerației de autor, solicitând încasarea în mod forțat de la pârât a 5,6 % din toate sumele încasate de pârât, cu titlu de remunerație echitabilă pentru utilizarea drepturilor de autor și conexe în perioada 20.01.2012 - 11.04.2014 în temeiul art. 63 alin. (2), lit. b), a încasa cu titlu de prejudiciu moral conform art. 64 alin. (2) lit. c) Legea nr. 139 din 02.07.2010 a sumei de 50 000 lei. La 30.04.2015, reclamantul a depus cerere de concretizare a cererii de chemare în judecată prin care solicită schimbarea perioadei de 20.01.2012 - 11.04.2014 pentru achitarea remunerației în urma valorificării ilegale a drepturilor de autor și drepturilor conexe, cu perioada 20.01.2012 - 31.12.2014. Astfel, în total solicită să fie încasată de la pârât în

beneficiul reclamantului suma de 450.000 lei.

Instanța de fond a admis parțial acțiunea fiind dispusă încasarea din contul SRL „Telemob Com” în beneficiul AO „ANPCI” a remunerației echitabile pentru utilizarea drepturilor de autor și conexe în perioada 20.01.2012 - 31.12.2014 în sumă de 150 000 lei, compensația pentru fiecare drept încălcat pentru perioada 20.01.2012 - 31.12.2014 în sumă de 150 000 lei, a prejudiciul moral pentru perioada 20.01.2012 - 31.12.2014 în sumă de 150 000 lei, cheltuielile de judecată în sumă de 3020 lei și a încasa din contul SRL „Telemob Com” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 13 500 lei. Soluție casată de instanța de apel, care a admis apelul declarat de SRL „Telemob Com” și a pronunțat o nouă hotărâre prin care a respins acțiunea.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată decizia instanței de apel pornind de la următoarele.

Reține Colegiul că, instanța de apel în decizia recurată constată precum că reclamantul în susținerea poziției sale privind încasarea remunerației de autor invocă drept temei de drept prevederile art. 667 din Codul civil al RM, art. 48, 63 din Legea 139/2010 privind dreptul de autor și drepturi conexe, precum și art. 2, 4, 18 din Codul Audiovizualului însă în contextul litigiului în cauză nu a dat o apreciere situației de fapt în raport cu prevederile art. 11 alin. (5) din Legea 139/2010 privind dreptul de autor și drepturi conexe conform cărora dreptul de retransmisie prin cablu prevăzut la al. (1) lit. h) se exercită exclusiv prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale.

Mai mult, menționează Colegiul că instanța de apel eronat a aplicat prevederile legii privind dreptul de autor și drepturi conexe în situația determinării AO ANPCI a posibilității inițierii unei acțiuni în judecată în privința încălcării dreptului de autor, invocând că AO „ANPCI” nu este o persoană fizică, motiv din care nu poate poseda calitate de autor, interpret sau alt titular de drept.

Or, prevederile art.48 al.(6) din Legea privind dreptul de autor și drepturi conexe stabilesc condițiile obligatorii ca o Asociație Obștească să fie avizată de către AGEPI ca o organizație de gestiune colectivă în modul stabilit de Guvern printr-o decizie legală. În acest sens, se prezumă că AGEPI eliberând avizul printr-o decizie legală, a respectat aceste prevederi și avizul în cauză constituie dovada că AO ANPCI este în drept să reprezinte interesele autorilor, compozitorilor, interpreților, producătorilor de fonograme atât pe cei care au încredințat direct drepturile sale cât și pe cei de peste hotare.

Totodată, Colegiul apreciază critic concluzia instanței de apel, precum că AO ANPCI nu a prezentat nici o licență din partea nici unui autor, or, la caz a fost prezentată atât Decizia AGEPI, precum și Avizul care confirmă că AO ANPCI este delegată de către membrii săi pentru a fi reprezentată.

Colegiul consideră eronate aprecierile instanței de apel cu referire la faptul că dreptul AO ANPCI de a colecta remunerația pentru valorificarea obiectelor dreptului de autor și a drepturilor conexe a fost suspendat, deoarece cu certitudine s-a constatat că Comisia de Avizare a organizației de gestiune colectivă (OGC) formată de către AGEPI la 21.10.2011 a adoptat Decizia de avizare și a eliberat Avizul pentru AO „ANPCI”, legalitatea acestei decizii fiind confirmată prin Hotărârile irevocabile și definitive ale Curții de Apel Chișinău din data de 25.11.2014, 17.02.2015, 09.06.2015. Mai mult, reține Colegiul că la materialele dosarului este anexată Hotărârea CSJ din 12.09.2012 care este definitivă și irevocabilă, prin care a fost stabilit că AGEPI, legal a avizat AO „ANPCI” în calitate de OGC.

În consecință, instanța de recurs conchide că, instanța de apel, care are atribuții

de dezvoltare devolutivă a fondului cazului la judecarea apelului, nu a constatat și elucidat toate aceste circumstanțe importante pentru soluționarea pricinii în fond, și, ca urmare, eronat a respins acțiunea AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” (ANPCI) împotriva SRL „Telemob Com” cu privire la încasarea remunerației de autor, prin prisma faptului că ANPCI nu poate iniția unele acțiuni în judecată în privința încălcării drepturilor de autor, nu a prezentat nici o licență din partea nici unui autor iar dreptul AO ANPCI de a colecta remunerația pentru valorificarea obiectelor dreptului de autor și a drepturilor conexe a fost suspendat.

Astfel, fiind prezente motivele de casare a deciziei, prevăzute de art. 432 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit va admite recursul declarat, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, întru verificarea tuturor circumstanțelor menționate.

La rejudecarea pricinii, instanța urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate în dosar și, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Ținând cont de cele indicate, conform art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 10 martie 2016 în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Asociației Obștești „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Telemob-Com” privind încasarea remunerației de autor și cauza se remite la rejudecare în Curtea de Apel Bălți într-un alt complet.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Valentina Clevadî

Judecători

Iulia Sîrcu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Iuliana Oprea